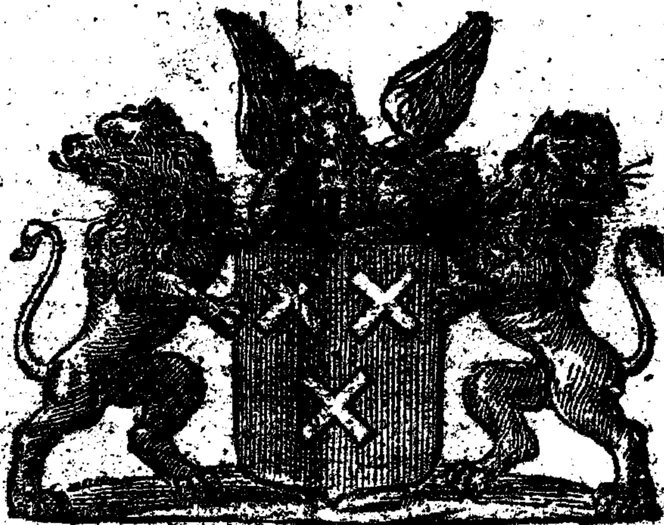
N°. 129. 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk NIEUWS-BLAD,

Vrijdag 1 Junij.

Frankrijk.

PARIJS, den 29sten Mei.

Gisteren heeft de kamer van afgevaardigden het geheele budget van koophandel en openbare werken ten einde gebragt. [illegible] met tot het belangrijk beheer van de administratie der bruggen en wegen en der mijnen behoort is bijna zonder discussie aangenomen. Heden is de kamer met het budget van de binnenlandsche zaken begonnen, en heeft daarvan insgelijks terstond een aantal artikelen zonder eenig bezwaar gestemd.

De zitting van gisteren is besloten geworden met de aanneming van een ontwerp om een eenparig reglement voor de dienst op de reeds toegestane spoorwegen, met betrekking tot de plaatsen en de aan het rijk toekomende belasting, in te voeren. — Bij de afgevaardigden is voorts weder ingekomen het door de pairs geamendeerd ontwerp betreffende de zinneloozen.

De pairs hebben heden zich met het benoemen van commissien voor het onderzoek van aangebodene ontwerpen en met het aanhooren van rapporten bezig gehouden, en daarna een ontwerp van plaatselijk belang aangenomen.

Vóór de openbare bijeenkomst van de kamer van afgevaardigden, hebben de leden zich heden in de bureaux vereenigd, om de nieuwe ontwerpen betrekkelijk de spoorwegen naar Havre en Orleans te onderzoeken.

— Bij eene koninklijke ordonnantie, van gisteren, den 28sten mei, gedagteekend, is de prins *van Joinville* tot den rang van korvet-kapitein verheven.

— De *Moniteur* behelst heden eene lange lijst van de oude en gedenkwaardige monumenten in Frankrijk, wier behoud voor de kunsten en geschiedenis van belang is, met aanwijzing van die welke nog in dit jaar herstelling behoeven, zijnde dit een en ander een gevolg van den arbeid der daartoe in 1837 door den minister van binnenlandsche zaken speciaal benoemde commissie.

— De ratificatie van het tusschen Haiti en Frankrijk gesloten traktaat is door den Koning geteekend en gisteren morgen op het bureau van de buitenlandsche zaken uitgewisseld geworden. Men denkt dat de *Moniteur* zeer spoedig den officielen tekst zal mededeelen.

— Volgens de gewone briefwisseling uit deze hoofdstad, heeft de duitsche bondsvergadering aan den franschen gezant te Frankfort eene nota gezonden, waarbij inlichtingen gevraagd worden over de troepenbewegingen die onlangs op de noordelijke grenzen van Frankrijk plaats vonden. Het kabinet der Tuilerien had door zijnen gezant doen antwoorden, dat de genomen maatregelen eerder maatregelen van policie dan militaire combinatien waren, en genomen waren ten gevolge van de woelingen der revolutionnair-gezinde Belgen.

— De maarschalk *Soult* zendt bij herhaling koeriers naar Londen, om de toebereidselen in het door hem gehuurd hotel te bespoedigen. Men denkt dat de maarschalk tegen den 5den of 6den junij naar Londen zal vertrekken. Tegen denzelfden tijd verwacht men, dat ook de buitengewone oostenrijksche ambassade deze stad op hare reize naar Londen doorkomen zal.

— Men heeft dezer dagen in verscheidene wijken van Parijs wederom nommers van den republikeinschen *Moniteur* verspreid. Het is der policie echter niet gelukt een enkelen der verspreiders in handen te krijgen.

— Uit Toulon schrijft men van den 25sten Mei, dat het linieschip *de Jena*, aan welks boord zich de schout-bij nacht *Lalande* bevindt, gereed stond om naar Tunis te zeilen, werwaarts zich ook het schip *de Trident* begeven moet. Volgens een vroeger schrijven uit Toulon, zou de geheele scheeps-afdeeling van den schout-bij-nacht *Gallois* zich voor Tunis vereenigen, om te beletten, dat de turksche vloot, wier uitzeilen men niet had kunnen tegenhouden, althans geen troepen te Tunis ontscheepte. Volgens de berigten van heden echter, heeft de verschijning van eenige onzer schepen op de reede van Tunis alleen ten oogmerk, om van den Bey de bestraffing te vorderen van eenige stammen onder zijn gebied, die nabij de provincie Constantine verblijven en laatstelijk eene der fransche kolonnes in gezegde provincie hadden aangevallen.

— De tijdingen die men hier uit Zwitserland ontvangt, luiden dagelijks verontrustender. Het gouvernement van het kanton Schwijz, — dus schrijft men van daar, — weigert bepaald om het besluit van het voorzittend kanton te erkennen, krachtens welk deze laatste twee eedgenootschappelijke commissarissen naar het gezegd kanton afgezonden heeft om de gemoederen te bevredigen en de rust te herstellen. Bij zulk eene gesteldheid moet het wel tot eene openbare breuke komen tusschen het uitvoerend gezag in Zwitserland en de hoofden van het gezegd kanton. Men geloofde dat een vijftal kantons weldra de bijeenroeping van eenen buitengewonen landdag zal verlangen of wel de bespoediging van de bijeenkomst van den gewonen landdag. Bij den loop dien de zaken nemen, schijnt eene verandering in de tegenwoordige gesteldheid van het kanton Schwijz onvermijdelijk; al de pogingen van het uitvoerend gezag toch konden niets aan de daadzaak veranderen, dat vijf districten van het kanton in openbaren opstand zijn gekomen.

— Uit Malta verneemt men, dat de Prins *Pierre Napoleon Bonaparte* den 14den, van Corfu, met eene engelsche stoomboot op dat eiland aangekomen is.

— Bij de nadering van de aanstaande maandelijksche vereffening, waren de binnenlandsche fondsen heden gezocht en tot rijzing gestemd. De 5 pCt. werden geopend met 109,35 en stegen tot 109,50, tegen het einde der maand; de 3 pCt. werden gevraagd tegen 81,15 à 20. De notering was overigens heden (29 *Mei*): 5 pCt. 109,50; 3 pCt. 81,20; Nap. r. 100,70; Sp. Ardoin 22¼; Portugal 24½; Rom. L. 101.

Duitschland.

FRANKFORT, den 28sten Mei.

Z. M. de keizer van Rusland heeft den generaal-adjudant graaf *Wassiltschikoff* tot voorzitter van den ministersraad en den geheimraad in werkelijke dienst *Speransky* tot voorzitter van het departement der wettelijke verordeningen benoemd, welk departement eene afdeeling van den rijksraad uitmaakt.

Men schrijft uit St. Petersburg dat de grootvorst troonsopvolger, bij zijn jongste verblijf te Pultawa, twee duizend roebels aan de stedelijke overheid had ter hand gesteld, op haar verzoek, dat Z. H. eene oude kapel, die reeds tot afbraak bestemd was en vermaard geworden was doordien *Peter de Groote* den 27sten Junij 1709 in dezelve zijne dankgebeden had uitgestort voor de overwinning op den Zweedschen koning *Karel XII* bij Pultawa bevochten, voor de nakomelingschap mogt bewaren, door het gebouw [gelijk onder anderen te Zaandam] met een ander steenen gebouw te doen omringen.

— Z. K. H. Prins *Frederik* van Pruissen is den 25sten van Dusseldorp te Berlijn aangekomen.

— In eene der jongste vergaderingen van de tweede kamer der Hanoversche Stenden, is met opzigt tot de nota van den magistraat dier stad, houdende bezwaren over de vertegenwoordiging derzelve in de wetgevende vergadering, tot de orde van den dag overgegaan, aangezien die nota slechts aan eene der kamers gerigt, en geene vormelijke petitie was.

— Volgens een brief uit Göttingen geschreven en in de duitsche bladen opgenomen, zou de bondsvergadering eene commissie hebben benoemd tot het onderzoek der aan die vergadering uit de stad Osnabrugge gerigte petitie en zou die commissie de competentie van de bondsvergadering erkend hebben om in de binnenlandsche aangelegenheden van Hanover tusschen beiden te komen.

— Den 20sten dezer heeft te Hamburg in de voorstad St. George een brand plaats gehad, waarbij 15 gebouwen, welke meestal echter van geen grooten omvang waren, in de asch zijn gelegd.

Men zal te Hamburg weldra een aanvang maken met het bouwen der nieuwe beurs. De stads-architect zal dit gebouw voor 855,000 mark banco, naar het ontwerp van den bouwmeester *Wimmel*, daarstellen. Men meent dat de genoemde som niet ver genoeg zal strekken, en oordeelt dat de geheele onderneming op eene te bekrompene schaal plaats heeft.

— Z. K. H. de groothertog van Hessen heeft aan de zich in Mainz, Frankfort en Wiesbaden gevormd hebbende zoogenaamde Taunus-ijzerbaan-maatschappij, dezelfs definitieve concessie verleend tot den aanleg en het beheer van eenen ijzeren spoorweg die, van Frankfort uit, voorbij Höchst en Hattersheim zal loopen, tusschen de hoogte van Hochheim en de rivier de Main door, het groothertogelijk hessisch grondgebied zal naderen, vervolgens langs Kostheim gaan en eindelijk naar Wiesbaden zal voeren. Aan dezen spoorweg zal een zijtak naar Bieberich worden gemaakt. De concessie is voor 99 jaren verleend.

— De hertogin van *Bragansa*, weduwe van den Keizer van Brazilie, is den 25sten dezer te Munchen aangekomen, en heeft dus, na eene afwezigheid van negen, voor haar door ongevallen en lotwisselingen merkwaardige jaren, die hoofdstad weder gezien.

— De *Allgemeine Augsburger Zeitung* plaatst eene verklaring van den proost van het posensche Domkapittel, den heer *von [illegible]*, waarin deze geestelijke, — na gezegd te hebben dat met verwondering en afkeuring eene reeks van artikelen in sommige duitsche bladen waren opgemerkt, die ten doel hadden om den maatregel door den bisschop van Posen genomen tot wering der gemengde huwelijken voor onbekookt, onzelfstandig en weifelend te doen doorgaan,

en die tot dat einde eene herroeping en nogmaals eene herroeping door dien prelaat hadden verzonnen — betuigt der waarheid verschuldigd te zijn, om getrouwelijk bekend te maken hoe eigenlijk de stand der Posensche aangelegenheid is. Na het bekendworden van den herderlijken brief des bisschops had de Koning van Pruissen door den heer *von Flotwell* doen verklaren, dat het zijnen wil niet was om de katholijke geestelijken onvoorwaardelijk tot de inzegening der gemengde huwelijken te dwingen. Hierdoor was de aartsbisschop verrast en van dankbaarheid vervuld geworden. Op het feest van den *H. Adalbert* had hij dan ook die opening des konings van den kansel der domkerk doen afkondigen, een maatregel » dien hij te liever nam, omdat, naar het oordeel der plaatselijke overheden, de spanning onder het volk op genoemd feest bezorgdheid scheen te wekken.” Aan het verlangen der regering om den herderlijken brief te herroepen, had de heer *von Dunin* echter geen gevolg kunnen geven. » Dit verboden hem uit de katholijke kerkelijke leerstukken afgeleide grondstellingen, die hij volgens de heilige verpligtingen van zijn ambt moest opvolgen.” Zijne handelwijze was gegrond op zuiver doorzigt, en daarom waren alle hulpmiddelen, die eene verzoening tusschen de in dezen strijdige beginselen der kerk en der staats-wetten moesten bewerken, en die de heer *von Flotwell* door een derden persoon had doen voorstellen, *bepaaldelijk van de hand gewezen.* Nooit was er eene herroeping van den herderlijken brief geschied en daarom was het ook niet noodig geweest die herroeping nogmaals te herroepen; en wat de bladen mogten melden van weifeling en verstandsverbijstering die den aartsbisschop zouden aankleven, hiertegen kon de verklaring opwegen, dat de heer *von Dunin* zich, zoo wel ligchamelijk als naar den geest, zoo wel bevond als men op zijnen ouderdom slechts wenschen konde.

— Te Weenen waren den 25sten dezer genoteerd : 5 pCt. Met. 107⅝; 4 pCt. 101⅝; 3 pCt. 82¼; Bankact. 1465.

Nederlanden.

Breda, den 31sten Mei.

Bij besluit van 29 Mei ll., heeft Zijne Majesteit het bestuur der kanselarijen van de Militaire Willems-Orde en van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, tijdelijk en met voorbehoud eener nadere beschikking, opgedragen aan den luitenant-generaal, minister van binnenlandsche zaken *H.* baron *Merkus de Kock.*

— Eergisteren hebben de voorzitter en onder voorzitter en leden van den hoogen raad reeds eene voorloopige bijeenkomst gehouden. Na de installatie van dat hooge regterlijke kollegie, op morgen, zal er groot diner zijn bij Z. Exc. den heere minister van justitie.

— Men verneemt dat Z. M. het verzoek van *J. Wijtenburg de Vries*, uit Leiden, om prolongatie van zijn vorig octrooi, om eene stoomboot over het Haarlemmermeer naar Amsterdam aan te leggen, heeft toegestaan.

— Van regeringswege is goedgekeurd het plan om aan de latijnsche school te Harderwijk, genaamd *het Nassauwsch Veluwsch Gymnasium*, de vakken van onderwijs te vermeerderen, met dat in de hedendaagsche talen. Er zal thans voor deze vakken een afzonderlijke onderwijzer worden benoemd, den titel voerende van leeraar der hedendaagsche talen.

— Men meldt uit 's Gravenhage dat de ambtenaren van het departement van koloniën zich beijverd hebben om den heer *A. Brugs*, tot hiertoe secretaris-generaal van dat departement, ter gelegenheid van zijne benoeming tot griffier bij den hoogen raad, een geschenk in zilver aan te bieden als een bewijs hunner genegenheid.

— De Amsterdamsche *Avondbode*, heden het berigt uit het *Handelsblad* overnemende, hetwelk wij gisteren bij uittreksel medegedeeld, laat dit voorafgaan van eene inleiding, waarin dezelve zegt het genoemde berigt onder dezoodanigen te rangschikken, waarvan het noodig is nadere bevestiging af te wachten, alvorens daaraan een onbepaald geloof te hechten. » Onzerzijds” – dus vervolgt het genoemde blad – » getrouw blijvende aan het in den aanvang reeds te kennen gegeven besluit, om in eene zaak van zoo teederen aard omzigtig te zijn in het doen van mededeelingen uit eigen bronnen, wanneer wij niet van de waarheid der daadzaken volkomen zeker zijn, gelooven wij ons te moeten bepalen tot de eenvoudige kennisgeving, dat, naar de bij ons ontvangen tijdingen, de zaken zich moeten bevinden op eenen voor de belangen van Nederland gunstigen voet; in dien zin namelijk, dat er uitzigten bestaan op de werkelijke uitvoering van het tractaat der 24 artikelen; maar dat ons nog niets is voorgekomen, waaruit wij, zonder ons bloot te stellen aan het billijke verwijt van voorbarigheid, zouden kunnen afleiden, dat de vijf mogendheden alreeds *eenstemmig* tot eene *algeheele* uitvoering van het traktaat der 24 artikelen, ten gevolge van 's Konings aanneming van hetzelve, zouden hebben besloten.”

— Voor het hof van assises provincie Holland, zoorderkwartier, is eergisteren de persoon van *August Weinrich* schuldig verklaard aan moedwilligen doodslag, en veroordeeld tot de straf van het zwaaien van het zwaard over het hoofd op een schavot en een levenslang confinement. De misdaad van den veroordeelde, een 24jarig varensgezel, uit Emden geboortig, bestond in het toebrengen van eene wonde aan zekeren *Niels Jansen*, wiens meisje hij had willen liefkozen, waartegen zij-zelve en haar minnaar zich verzet hadden. In weerwil dat de advokaat van den beschuldigde trachtte te betoogen dat er ten deze provocatie had bestaan, is het hof bij haar gevoelen gebleven, dat de beschuldigde zich had schuldig gemaakt aan moedwilligen doodslag.

— In de *Alkmaarsche Courant* leest men, dat den 22sten dezer door heeren Burgemeester en Wethouders plegtiglijk de Nederlandsche vlag aangeboden is aan de reeders van het ten vorigen jare gebouwde kofschip *Alkmaar*, het eerste zeeschip waarvan te Alkmaar de kiel is gelegd. De genoemde courant drukt den wensch uit, dat deze eerste proeve spoedig door meer anderen worde opgevolgd, en eene nieuwe tot dus verre onbekende bron van welvaart voor de stad worde geopend.

— Uit de provincie Zeeland meldt men van den 28sten dezer, dat het Z. M. beeft behaagd eene som van ƒ 60,000, bij wijze van voorschot te verstrekken tot het doen aanleggen van eenen straatweg van Domburg naar Middelburg, waarvan men zich vooral ook voor het badhuis te Domburg, dat, zoo wel met opzigt tot gemak als tot smaakvolle inrigting, wederom aanzienlijke verbeteringen had ondergaan, zeer goede uitkomsten beloofde.

— Uit Groningen schrijft men van den 28sten: » Wij vernemen, dat de gewezene doofstomme, de vondeling *Johan Bauer* (zie ons nommer van den 8sten dezer), voor eenige dagen, van het Instituut voor Doofstommen alhier, naar de kolonie Veenhuizen is overgebragt, hoogst dankbaar voor deze gunstige beschikking, van hoogerhand te zijnen opzigte gemaakt.”

— Uit Sneek meldt men, dat aldaar een nieuw lokaal voor de arrondissements-regtbank zal worden gebouwd.

Ter Antwerpsche beurs van gisteren (30 *Mei*) waren genoteerd: Belg. 102; O. Met. 106⅜; Sp. Ard. 21½, ⅜; difer. 6; Nap. r. 93⅝; Rom. L. 102; Certif. te Antw. 100⅝; Braz. 80¾. — Wissel op Amst. ⅜ pCt. verl. pap. en kont.; op Rott. ¼ pCt. v. kont.

Ter Amsterdamsche Beurs van gisteren (30 Mei) waren genoteerd: Ned. Werk. Schuld 2½ pCt. 54 9/16, 7/16, ½; dito 5 pCt. 101 5/16; Kansb. ƒ 25 3/16, 1/16; Amort.-Synd. 95⅝; O. L. 99⅜, 5/16; Handelm. 167¼, ⅜; Sp. Ards. 85 £ 21⅝, 9/16, ½; coupons 16½ pCt. Rusland 1798 104⅞, ¾; Metall. 5 pCt. 102¾; Braz. 81⅜.

Te Breda, bij BROESE en COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers